

Dosarul nr. 2r-497/20

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) I. Pulbere
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu

DECIZIE

7 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Simion Mișcoi,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Simion Mișcoi împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Administrația Națională a Penitenciarelor, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,
împotriva încheierii din 21 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit ca fiind depusă în afara termenului legal cererea de apel înaintată de Simion Mișcoi împotriva hotărârii din 28 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 26 septembrie 2019, Simion Mișcoi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin încheierea protocolară din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu, Administrația Națională a Penitenciarelor.

Prin hotărârea din 28 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Simion Mișcoi împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Administrația Națională a Penitenciarelor, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

S-a constatat încălcarea dreptului lui Simion Mișcoi la executare în termen rezonabil a deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018, devenită irevocabilă prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 martie 2019 (3ra-429/19).

S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Simion Mișcoi, cu titlu de despăgubire

pentru prejudiciul moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil la executarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018, devenită irevocabilă prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 martie 2019 (3ra-429/19), suma de 20000 lei.

La 20 martie 2020, Administrația Națională a Penitenciarelor a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe.

La 6 iulie 2020, prin intermediul oficiului poștal, apelantul Simion Mișcoi a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii, cu emiterea unei decizii noi prin care acțiunea să fie admisă integral, cu încasarea sumei de 100 000 lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil la executarea hotărârii judecătorești.

Prin încheierea din 21 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs apelului declarat de Administrația Națională a Penitenciarelor și s-a acordat apelantului un termen de 10 zile pentru depunere cererii de apel motivată.

Prin încheierea din 21 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit ca fiind depusă în afara termenului legal cererea de apel înaintată de Simion Mișcoi împotriva hotărârii din 28 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 18 august 2020, Simion Mișcoi a declarat recurs împotriva încheierii din 21 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând să fie admis recursul, casată încheierea și restituită cauza la rejudecare în instanța de apel, pentru examinarea cererii de apel.

În motivarea recursului, cu referire la ilegalitatea și netemeinicia încheierii contestate, prin care s-a restituit ca fiind depusă în afara termenului legal cererea de apel, recurentul a menționat că a luat act de cunoștință cu hotărârea din 28 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru la 26 iunie 2020, însă pe perioada 17 martie - 15 mai 2020, în conformitate cu Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020, a fost declarată starea de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, iar Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a stabilit măsuri specifice în domeniul justiției pe perioada instituirii stării de urgență, conform anexei 12.

Ulterior, prin dispoziția nr. 3 din 23 martie 2020, conform art. 22 din Legea nr. 212/2004 cu privire la regimul stării de urgență, de asediu și de război, art. 2 din Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55/2020 despre declararea stării de urgență punctele 6, 7, 8 și 9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1340/2001, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a interzis persoanelor în vârstă de peste 63 ani, începând cu 25 martie 2020, aflarea în afara domiciliului și în spațiile publice fără necesitate stringentă.

A menționat recurentul că a împlinit vârsta de 66 ani și din acest motiv nu a ieșit din termenul de interdicție de a se afla în afara domiciliului, conform dispozițiilor menționate.

Astfel, având în vedere circumstanțele menționate, recurentul consideră că cererea de apel a fost depusă în termen.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Referitor la termenul de declarare a recursului Colegiul reține următoarele.

Copia încheierii contestate a fost expediată în adresa recurentului la 21 iulie 2020 (f.d. 145), fiind recepționată de ultimul la 3 august 2020 (f.d. 147).

Astfel, Colegiul consideră că recursul din 18 august 2020 este declarat în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

Conform art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În corespundere cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură or să încheie un ansamblu de acte.

Art. 111 alin. (1-3) din Codul de procedură civilă prevede că, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege or stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La caz, din actele dosarului rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, a fost pronunțat la 28 februarie 2020.

Prin Hotărârea Parlamentului privind declararea stării de urgență nr. 55 din 17 martie 2020, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020.

În conformitate cu pct.8 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii nr. 1 din 18 martie 2020 au fost stabilite măsuri specifice în domeniul justiției pe perioada instituirii stării de urgență, conform anexei.

Astfel, potrivit pct.1 al Anexei la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova s-a dispus că, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Deci, în speță, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 29 februarie 2020, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe și a expirat la 28 mai 2020, termenul limită pentru depunerea cererii de apel, întrucât în perioada 17 martie 2020 - 15 mai 2020 termenul de 30 de zile a fost suspendat prin hotărârea Parlamentului enunțată mai sus.

Simion Mișcoi a declarat apel împotriva hotărârii din 28 februarie 2020 doar la data de 6 iulie 2020, fapt ce denotă depunerea apelului cu încălcarea termenului de declarare.

Colegiul notează că totuși, în caz de omiterea a termenului de îndeplinire a unui act de procedură, legiuitorul a prevăzut instituția repunerii în termen, conform art. 116 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La caz însă este de observat că apelantul Simion Mișcoi, în cererea de apel nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, după cum a constatat și instanța de apel, care a considerat necesar să aplice sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de apel, în corespundere cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

În astfel de circumstanțe, având în vedere constatarea celor două condiții de la art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, și anume, depunerea apelului în afara termenului legal și omisiunea apelantului de a solicita repunerea în termen, Colegiul conchide că instanța de apel întemeiat a restituit cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de declarare.

În această privință, instanța de apel a explicat cu suficientă putere de convingere că cererea de repunere în termen a instrumentului de atac, în orice caz trebuie să fie exprimată din inițiativa participanților la proces, instanța nefiind îndreptățită, în lipsa unor dispoziții legale exprese, să efectueze din oficiu repunerea în termen, chiar dacă din ansamblul materialului probator administrat la dosar ar rezulta că participanții la proces au avut motive întemeiate de a nu îndeplini în termen actul de procedură.

Deci, în speță este indubitabil că apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din Codul de procedură civilă.

În acest context, instanța de recurs apreciază ca fiind neîntemeiate argumentele invocate în recurs, din motiv că cererea de apel a fost depusă în afară termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a concluzionat de a respinge recursul declarat de Simion Mișcoi și de a menține încheierea din 21 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Simion Mișcoi.

Se menține încheierea din 21 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Simion Mișcoi împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Administrația Națională a Penitenciarelor, cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru